המוכר [א]את שדהו בשעת היובל אינו מותר לגאול פחות משתי שנים שנאמר [1]במספר שני תבואות ימכר לך [א]היתה שנת [ב]שדפון וירקון או שנת שביעית אינו עולה [ב] מן המנין נרה [ג]או הובירה עולה לו מן המנין רבי [ג] אליעזר אומר [ד]מכרה לו לפני ראש השנה והיא מליאה פירות הרי זה אוכל ממנה שלש תבואות בשתי שנים: **גמ'** המוכר שדהו בשעת היובל וכו' אינו גואל לא קתני אלא אינו מותר לגאול אלמא [ג] קסבר איסורא נמי איכא דאפילו קרקושי זוזי נמי אסור [ד] ולא מיבעיא מוכר דקאי בעשה דכתיב במספר שני תבואות ימכר לך אלא [ה]אפילו לוקח נמי קאי בעשה דבעינן שנים תקנה וליכא [ו]איתמר המוכר שדהו בשנת היובל עצמה רב אמר מכורה ויוצאה ושמואל [ז]אמר אינה מכורה כל עיקר מאי טעמא דשמואל קל וחומר [ה]ומה מכורה כבר יוצאה [ה] [ו]שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר ולרב לא אמרינן קל וחומר כי ה"ג [ז]והתניא [ח]יכול ימכור אדם את בתו כשהיא נערה אמרת קל וחומר ומה מכורה כבר יוצאה עכשיו שאינה מכורה אינו דין שלא תימכר התם לא הדרא מיזדבנא הכא הדרא מיזדבנא מיתיבי אחר היובל שנים תקנה [ו] מלמד שמוכרין סמוך ליובל [ז] מופלג מן היובל מנין ת"ל [2]לפי רוב השנים ולפי מעוט השנים ובשנת היובל עצמה לא ימכור ואם מכר אינה מכורה אמר לך רב אינה מכורה למספר שני תבואות אבל מכורה היא ויוצאה ואי איזדבוני מיזבנה תיקום ברשותיה עד בתר יובל ובתר יובל ניכליה שני תבואות וניהדרה מי לא תניא אכלה [ח]שנה אחת לפני היובל משלימין לו שנה אחרת אחר היובל התם נחית לאכילה הכא לא נחית לאכילה[ט] אמר רב ענן שמעית מיניה דמר שמואל תרתי חדא [ח] הך ואידך[י] [ט]המוכר עבדו לעובד כוכבים או [י]בחוצה לארץ יצא לחירות חדא הדרי זביני וחדא לא הדרי זביני ולא ידענא הי מיניה אמר רב יוסף ניחזי אנן מדתניא [ט] בברייתא המוכר עבדו [כ]בחו"ל יצא לחירות וצריך גט שיחרור מרבו שני ש"מ [י] מדקרי ליה לשני רבו אלמא לא הדרי זביני וכי קאמר שמואל הכא [ל]אינה מכורה [יא] ומעות חוזרין ורב

המוכר. היתה שנת שדפון וירקון או שביעית אינה עולה לו מן המנין. בפ' המקבל (ב"מ דף קו.) מפרש שהשדפון וירקון הוה נמי כמו כן בכל העולם דאי יש) השדפון בבאגא בהכי לא תנן ט)דעולה לו מן המנין דיקא נמי דקתני דומיא דשביעית שאסור לזרוע בו פ)(בכל העולם): **נרה** או הובירה עולה לו מן המנין. בגמרא מפרש אמאי תנא נרה כיון דתנא הובירה דעולה כ"ש נרה והוה מצי למימר לא זו אף זו קתני: **התם לא** הדרא ומזבנא. פי' רש"י בתו שמכרה בקטנותה ויצאה בת חורין בסימני נערות לא הדרא ומזבנא כדאמר בקדושין (דף יח. ושם) דאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות כדנפקא לן מבבגדו בה כיון שבגד בה שמכרה לשפחות שוב אינו יכול למוכרה הלכך יציאה גמורה היא ואיכא למימר ק"ו עכ"ל ול"נ דהא פלוגתא דתנאי היא התם לכך פירש ר"י דאפי' למ"ד בעלמא דאדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות היכא דהביאה סימנים מיהא [מודה דלא מזדבנא] איכא ק"ו (דלא מזדבנא) מיהו ק"ק גבי מוכר שדהו נמי אמאי מהאי ק"ו דלא תימכר עוד מיהו יש לחלק דלא דמיא לק"ו דבתו כיון שבאו לה סימני נערות כ] לא יפרקו עוד מעליה אבל מוכר שדהו בשעת היובל אין הק"ו טוב כל כך כמו גבי מוכר בתו שהרי היובל יעבור ויהיה כבתחלה ועוד יש לפרש כמו שפרש"י לפי שאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות ואע"ג דפליגי בה תנאי מיהו קיימא לן כר"מ דסבירא ליה התם דאסור למכור: **ולא** ידענא הי מינייהו המקח בטל. ואי קשיא פשיטא דאהך דהמוכר שדהו בשנת היובל קאמר שמואל דהמקח בטל ומעות חוזרים דאי מעות אבודין

המוכר. בשעת היובל. בזמן שהיובל נוהג: **פחות משתי שנים.** אבל לאחר שתי שנים אם רוצה לפדותה פודה בעל כרחו של לוקח ונותן לו לפי מה שמכרה כדכתיב (ויקרא כה) ותשב את שני ממכרו שמחשב כמה שנים משמכרה עד היובל ומחלק הדמים לפי השנים כגון אם מכרה קודם היובל עשר שנים בעשר ליטרין נמצא שמכר פירות של כל שנה ושנה (א) בליטרא שהרי סתם מכירה אינה אלא עד היובל הלכך אם שהתה ביד לוקח ה' שנים ואח"כ בא מוכר לגאלה מנכה לו לוקח ה' ליטרין ליטרא לכל שנה שאכלה שכך עלה חשבון כשיוצא מתחילה ט): **אינו עולה מן המנין.** השתי שנים דהא שני תבואות כתיב שתי שנים הראויין לתבואה תשהה ביד לוקח אבל היתה שנה הראויה לתבואה ונרה ולא זרעה או הובירה שהניחה בורה שאפי' ניר לא עשה בה איהו אפסיד אנפשיה ועולה לו במנין שתי השנים: **שלש תבואות.** אותה יב] העומדת בה בשעת קנייה ושתי תבואות בשתי שנים שתהא בידו: **גמ' אינו גואל לא קתני.** דליהוי משמע אינו דין שיכופו את הלוקח להחזיר לו בפדיון בפחות משתי שנים: **דאפילו קרקושי** יג] **נמי אסור.** למוכר להראות זוזין ללוקח כדי שייטב בעיניו להחזירה לו: **שנים תקנה.** יד] במספר שנים אחר היובל תקנה דמשמע שתהא קנויה לו שתי שנים ואי מהדר ליה מקמי הכי עובר בעשה: **מכורה ויוצאה.** ביובל וזה הלוקח איבד מעותיו: **אינה מכורה.** כל עיקר והמעות חוזרין: **מכורה כבר.** קודם היובל (ב): **אמה העברייה** יוצאה בסימני נערות כדתניא (קדושין דף ד.) ויצאה חנם י) אלו ימי נערות: **הכא.** בתו שמכר בקטנותה ויצאה בת חורין בסימני נערות לא הדרא ומזדבנא לעולם כדאמרינן (קדושין דף יח.) ואין אדם מוכר בתו לשפחות אחר שפחות דנפקא לן מבבגדו בה ל) כיון שבגד בה שמכרה לשפחות שוב אינו יכול למוכרה הלכך יציאה גמורה היא ואיכא למימר ק"ו דאי מזדבן לה בימי נערות דאינה מכורה אבל שדה היוצאה לבעלים ביובל הדרא ומזדבנא לאחר היובל אם ירצה הלכך בשנת היובל נמי רשאי למוכרה ויוצאה לו בחנם: **אחר היובל.** משמע אחר היובל מיד: **שנים תקנה.** שאם תקנה שדה תהא בידך שתי שנים בעל כרחו של מוכר ואפילו הוא רוצה לפדותה: **לפי רוב השנים.** שיהיה עד היובל תרבה מקנתו תמכרנה ביוקר שהרי עד היובל תהא קנויה לו אם לא יפדנה ולפי מעוט השנים תמכרנה בזול כדי שלא תונה את חבירך. ושמעינן מהך קראי דמוכרין בין בסמוך ליובל טו] שעבר בין מופלג ממנו כמה שנים: **למספר שני תבואות.** שלא תשהה ביד הלוקח כלום שהרי באותה שנה עצמה לקחה מידו אבל מכורה היא לכך שיאבד מעותיו: ופרכי' **ואי אודבוני מודבנא.** טז] לאחר שתי שנים ליהדרה בחנם בשביל יובל שעבר עליה מי לא תניא וכו': **נחית לאכילה.** שהרי קודם היובל התחיל לאוכלה הלכך מקיימינא ליה קרא כדכתיב שני תבואות אבל הקונה בשנת היובל לא נחית לאכילה: **חדא הא.** דאמר שמואל אינה מכורה כל עיקר: **יצא לחירות.** דהמוכר עבדו לעובד כוכבים קונסין אותו לפדותו ויפטרנו לחירות משום דאפקעיה ממצות וכן המוכר עבדו אפי' לישראל בחוצה לארץ יצא לחירות: **חדא הדרי וביני.** מחדא מ) מהך תרתי שמעית מיניה דמר שמואל שהמקח בטל והמעות חוזרין או מהך נ) דהמוכר שדהו בשנת היובל עצמה או מהך ס) דהמוכר עבדו לישראל בחוצה לארץ: **וחדא לא הדרי וביני.** אלא הלוקח מפסיד המעות ולא ידענא בהי מינייהו המקח בטל. ואי קשיא פשיטא דמהך ע) דהמוכר שדהו בשנת היובל קאמר שמואל דהמקח בטל והמעות חוזרין דאם מעות אבודין מאי איכא בין רב לשמואל איכא בינייהו יז] אי שמיט לוקח וקצצן פ) אילנות שהיו בה לרב דאמר מכורה היא שדה הדרא יח] ואילנות דקצץ קנו לשמואל דאמר אינה מכורה ומעות מתנה הדרי אילנות ואע"ג ללוקח לא שקל זוזי אי נמי כגון שמכר עמה מטלטלין והחזיק לוקח בקרקעות ולא משך המטלטלין דקיימא לן (קידושין כו.) נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות בכסף בשטר ובחזקה ואין צריך משיכה לרב דאמר מכורה ויוצאה שדה הדרא ומטלטלין מיקנו לשמואל דאמר אינה מכורה ומעות מתנה לא מיקנו מטלטלי דחזקה דקרקע לא הויא חזקה: **אלמא לא הדרא וביני.** והלוקח מפסיד וכיון דכהאי חזינן דלא הדרי וביני ודאי כי אמר שמואל בהא אינה מכורה ומעות חוזרין:

ורב

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פי"א מהל' שמטה ויובל הלכה ט:
ב ב מיי' שם הלכה י:
ג ג מיי' שם הלכה יא:
ד ד מיי' שם הלכה ו:
ה ה מיי' שם הלכה יט:
ו ו מיי' שם הלכה יא:
ז ז מיי' פ"ד מהלכות עבדים הלכה א:
ח ח מיי' פי"א מהלכות שמטה הלכה יב:
ט ט מיי' פ"ח מהלכות עבדים הלכה [א] ו [טוש"ע י"ד סי' רסז סעי' פ פג]:
י י מיי' פי"א מהלכות שמטה הלכה יא:

מוסף רש"י

מכורה ויוצאה. לבעלים מיד וזה הפסיד מעותיו (גיטין מד.). אינה מכורה כל עיקר. והמעות חוזרין (לעיל כ:). יכול ימכור כו' ומה מכורה כבר יוצאה. עכשיו כיון שהגיע ימי נערות, כדאמרינן (קדושין ד.) ויצאה חנם אלו ימי נערות (נדרים מז.). אינו דין שלא תימכר. לאחר בסימני נערה מהאי טעמא, שאם מכורה כבר יוצאה עכשיו (שם). יצא לחירות. [illegible] חדא הדרי זביני. [illegible] וחדא לא הדרי. אלא איבד הלוקח מעותיו (שם). ולא ידענא הי מיניה. [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

מסורת הש"ס

א) ב"מ קו., ב) גיטין מד:, ג) [לעיל כד.], ד) נדרים עו., ה) [גיטין מד:], ו) [שם מג:], ז) [צ"ל לחולה], ח) [צ"ל לחו"ל], ט) [כשיוצאה מתחת ידו יעב"ץ], י) [שמות כא], כ) [שם], ל) [אמה רש"ש], מ) [אהך רש"ש], נ) [דאהך רש"ש], ס) [וקצצן רש"ש], ע) נ"י צ"ק דליתו עולה, פ) צ"ק מ"ז.

תורה אור השלם

1. במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואת ימכר לך: ויקרא כה טו
2. לפי רב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים תמעיט מקנתו כי מספר תבואת הוא מכר לך: ויקרא כה טז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פחות וכו' שנה ושנה בעשר ליטרא: (ב) ד"ה מכורה וכו' היובל הס"ד ואח"כ מ"ה יוצאה עכשיו דאמה העברייה:

גליון הש"ס

גמ' שאינה מכורה. עיין מכות דף יא ע"ב תוס' ד"ה אמר אביי:

רבינו גרשום

[בשעת היובל. בזמן שהיובל נוהג: אין מותר ליגאל. שדהו מיד הלוקח עד לאחר ב' שנים למכירתו: שנא' במספר שני תבואות [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones